

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление на производството

Автор на дисертационния труд: Руслан Великов Коларов

задочен докторант към катедра „Мениджмънт и Маркетинг” при Аграрен университет- Пловдив.

Тема на дисертационния труд: СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ ГОРСКИЯ СЕКТОР

Рецензент: Проф д-р Нели Андреева Бенчева, Аграрен университет – Пловдив, 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.7 Администрация и управление, научна специалност: „Организация и управление на производството” определена за член на научното жури със заповед № РД-16-32/16.01.2020 год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Руслан Великов Коларов е роден на 07.10.1976г. Завършва висше образование в *Колеж по туризъм – гр.Благоевград, специалност Организация и управление на туристическото обслужване*. Придобива професионална квалификация „Магистър“ по Мениджмънт в туризма в ПУ „Паисий Хилендарски“ през 2012г. През периода 2001-2015г. работи в различни бизнес структури и заема длъжности като: ръководител на пресцентър, връзки с обществеността, координатор на проекти, управител. Понастоящем заема длъжността *Ръководител на сектор горско стопанство община, Своге. Развива и политическа дейност, като председател на ДПС-София-област*. Владее руски и английски език на добро ниво.

2. Актуалност на проблема.

Горският сектор на България, който заема 37,4% от територията на страната има множество икономически, социални, екологични функции, които имат важно значение за устойчивото развитие на страната. Благоприятните природни условия, както и традициите в горската промишленост са важна предпоставка за управление и развитие на дейности, осигуряващи доходи от продажба на горски продукти. Въпреки, че горският сектор има относително малък дял от БВП, той има особено значение за развитието на селските райони в страната и подобряването на качеството на живот.

Нарастващите потребности от горски продукти и услуги все повече налагат необходимостта да се търсят все по-адекватни решения за устойчиво и ефективно управление на горския сектор. В този контекст, считам, че докторантът правилно се е насочил към проучване на актуални и значими проблеми на развитие на горския сектор в България, като стратегическо управление на сектора чрез разработване и прилагане на стратегии, планове и програми на различни нива на управление.

Считам, че докторантът много умело, със солидни обективни аргументи обосновава актуалността на избраната дисертационна тема.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта, задачите и методите на изследването са изложени логично и последователно. За постигането на целта са решени шест изследователски задачи, които включват главно разкриване на: изясняване на изследователския инструментариум на стратегическото управление; разработване на методическа рамка за оценка на управлението на горското стопанство; анализ на държавната политика и нормативните стратегически документи за развитие на горското стопанство; оценка на стопанската дейност на предприятията от горския сектор; разкриване на основните проблеми на управление на предприятията от горския сектор; разработване на предложения и насоки за подобряване на модела на управлението на предприятията.

Формулирана е ясна **изследователска теза**, която е доказана в процеса на изследването, а именно, че усъвършенстване на организацията и управлението на държавните предприятия от горския сектор ще окаже положително влияние върху

развитието на местната икономика. В тази връзка са формулирани и две хипотези. **Предметът** на изследването е точно и ясно обоснован. **Обектът** на изследване включва стопанската дейност на предприятията от горския сектор.

Използваните методи позволяват да се направи цялостна характеристика на получените резултати и представляват основа за правилното им интерпретиране. Приложени са следните основни методи: теоретико-методологичен и емпиричен подход; количествен анализ; сравнителен, статистически и социологически анализ; метода на експертна оценка; математико-статистически и иконометрични модели. За обработка на данните са използвани програмните продукти EXCEL, SPSS и др.

Периодът на изследване е шест годишен-2012/2018г.

Постигнатите резултати показват, че докторантът има добра теоретична подготовка, добри практически познания и умения за научния инструментариум, което е позволило да проведе самостоятелно научното изследване и анализ на получените резултати.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е разработен в обем от 190 страници. Структурата на дисертационния труд е построена съобразно поставените цели и задачи на проучването. По отношение на структурата и съдържанието на дисертационния труд следва да посочим, че е постигнато добро и логично представяне на материала. Трудът е структуриран по следния начин: увод, три глави, заключение, списък на използваната литература и приложения. Използвани са 137 литературни източника (89 на български език и 39 чуждестранни и 9 интернет източника). Съдържанието на главите се разделя на отделни части, в края на всяка глава са направени конкретни изводи. Резултатите от емпиричните изследвания са илюстрирани на 14 таблици и 23 фигури.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

В представеният дисертационен труд са направени важни теоретични обобщения, решения и изводи за ролята и значението на стратегическото управление на предприятията от горския сектор. Първа глава акцентира на теоретичната база на

изследването. Проучени са основни понятия на стратегическото управление, както и политики свързани с организацията и управлението на дейността на предприятията от горския сектор. Разкрита е връзката между планирането, програмирането и значението на стратегическите документи в контекста на стратегическото управление и многофункционалното стопанисване на горите. Изведени са някои основни проблеми свързани с планирането в горския сектор. На базата на процесите на мониторинг и контрол на изпълнение на плановете и програмите в горското стопанство са формулирани и индикатори за постигане на напредък, реализация и контрол при изпълнение на плановете. Направен е анализ на държавната политика, горското законодателство и институционалната структура на управление на горския сектор. Предложени са основни подходи за стабилизиране на сектора и подобряване на социално-икономическите измерения на горите.

Разработеният методически подход за оценка на конкурентоспособността е позволил да се разкрият и оценят редица стратегически решения и подходи влияещи върху равнището на финансова конкурентоспособност на млекопреработвателните предприятия. Чрез тестване на статистически хипотези за достоверност се доказва, че стратегическите финансови дейности в млекопреработвателните предприятия влияят върху степента им на конкурентоспособност. Предложеният методичен подход за диагностика и стратегическо управление на финансовите дейности чрез метода на експертната оценка и SWOT-анализа се използва за да се конструира теоретичен модел за диагностика и стратегическо финансово управление на млекопреработвателните предприятия.

Във втора глава се прави подробен анализ на политиките и моделите за развитие на горското стопанство в България. В процеса на анализа се установява, че политиката за развитие на горския сектор следва да се изгражда в тясна връзка с аграрната политика, регионалното развитие в областта на индустрията, туризма, заетостта, екологията и опазването на околната среда.

Особено внимание е отделено на анализа и оценката на горския сектор от гледна точка на концепцията за стратегическо управление. Установява се, че състоянието на горския сектор дава редица отражения в развитието на аграрния

сектор, климатичните промени, опазване на биологичното разнообразие и околната среда, туризма и местното социално-икономическо развитие.

Направен е задълбочен анализ и оценка на стопанската дейност на предприятията от горския сектор. Анализът се фокусира върху икономическо състояние на сектора и неговите предприятия, оценка на изпълнението на горскостопанските планове, оценка на дейността на държавните предприятия и частните фирми, икономическа ефективност на производството и използването на горските ресурси.

На основата на резултатите от втора глава са разработени основни насоки и възможности за усъвършенстване на стратегическото управление на предприятията в горския сектор. Разработени са конкретни пътища за подобряване на модела на управление на горските предприятия в България. Предложен е модел за институционално реструктуриране на модела на управление на горското стопанство.

Може да обобщим, че в дисертацията се съдържат конкретни резултати и емпирични доказателства, които обективно отразяват реалните постижения на проведеното научно изследване. Получените резултати са вярно интерпретирани. След всяка глава на дисертационния труд се правят точни и ясни обобщени изводи, които произтичат от изследването.

Постигнатите резултати недвусмислено показват, че докторантът притежава необходимата подготовка за провеждане на самостоятелно научно изследване. Направени са и препоръки с практическа значимост.

6. Приноси на дисертационния труд.

Съдържанието на дисертационния труд и резултатите от изследването дават основание да се открият следните научни и научно-приложни приноси:

Научни приноси

1. На основата на сравнителен и критичен анализ на съвременни теоретични постановки и практики са разкрити проблемите на планиране, програмиране и функционално структуриране на горския сектор и неговите

предприятия, като обект на стратегическо управление на.

2. Разработен е методически подход за оценка и анализ за развитие на предприятията от горския сектор и тяхната икономическа дейност.
3. Разработен е концептуален модел за управление на предприятията от горския сектор.
4. Направен е сравнителен и статистически анализ дейността на предприятията от горския сектор, като е разкрита зависимостта между избрани икономически фактори.

Научно-приложни приноси

5. Разкрити са възможности и са формулирани конкретни препоръки за подобряване на стратегическото управление на горското стопанство на различни нива на управление.
6. Предложен е модел на изграждане на МИГ за подобряване на процеса на управление на горския сектор.

7. Критични бележки и въпроси.

По дисертационния труд могат да бъдат направени някои бележки и предложения:

- Редица постановки и в теоретичната и аналитичната част се нуждаят от по-ясна аргументация, подкрепени с конкретни резултати от собственото изследване.
- Методичната част на изследването не е достатъчно конкретна и ясно обособена като самостоятелна част. На места е необходима по-ясна позиция и постановки по методически въпроси.
- Направените изводи след всеки раздел, и препоръките като възможности за стратегическо управление на горския сектор не са достатъчно конкретни и аргументирано обосновани.

Надявам се, че тези бележки, които не намаляват стойността на дисертационния труд, ще се имат предвид от докторанта в неговата бъдеща изследователска работа.

8. Публикувани статии и цитирания.

По дисертационния труд има четири самостоятелно публикувани статии. Чрез така представените научни публикации докторантът отговаря на минималните наукометрични показатели за придобиване на ОНС „Доктор“, посочени в чл. 2А от ЗРАСРБ.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Руслан Великов Коларов** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Организация и управление на производството“.

Дата: 27.01.2020г.
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ: проф. д-р Нели Бенчева
(.....)

Г .